

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibillu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refușă. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Puncte negre.

Sibiiu, 21 Iulie n.

De la Viena vin știri liniștitoare cu privire la mersul tratativelor de nou început întră guvernale dualiste în chestia reînnoirii pactului vamal-comercial, pe când în aceeași vreme presa magiară și cercurile politice magiare par a fi foarte îngrijorate de sfârșitul pe care l' vor avé aceste tratative.

De aci s'ar puté deduce, că în starea de astăzi a lucrurilor, situația în chestia numită e favorabilă Austriei, al cărui guvern e sigur că va eși învingătoriu din lupta economică în care a intrat, și e extrem de critică pentru Ungaria, care va fi necesită să renunțe la mai multe favoruri, pe cari bărbății ei conducători de stat credeau că vor puté pune mâna, și se lege un pact nou, în detrimentul propriilor interese economice.

Dacă așa se va întâmpla ori nu, e secretul viitorului, pentru-că tratările nu sunt terminate, ele decurg încă și pot să iee o nouă întorsătură, în favorul Ungariei. Ziarele magiare se tem însă de pe acum, și țin că neorientarea și nesiguranța în care se află opiniunea publică din Ungaria nu pôte să ducă la bine, fiind-că în starea această opiniunea publică nu se pôte pronunța și nu pôte forma cerc de apărare în jurul guvernului ungar, așa cum îl formeză opiniunea publică din Austria, în jurul guvernului de acolo.

Negreșit, că chestia e foarte delicată, acum, după ce Monarchul și-a spus cuvântul, că *dorește*, ca renoirea pactului să se facă, fie cu ori-ce jertfe cerute. Credem însă că înțelepciunea Monarchului, care *scie* de ce o dorește această, și de ce ține de *necesară* renoirea pactului, e bine înțelesă de inimii săi sfetnici însărcinați cu continuarea tratărilor, cari la rëndul lor vor face tot posibilul, ca să se afle modul de înțelegere pentru a se împlini dorința Monarchului.

Nu găsim deci motiv de îngrijorare, câtă vreme tratările sunt în curs, pentru-că numai după terminarea lor, când ne vom afla în fața faptului împlinit, ni-am puté spune cuvântul, dacă noul pact s'a legat într'adevăr în detrimentul țerii noastre ori nu.

Inregistrăm însă îngrijorarea presei magiare, care începe să descopere puncte negre pe orizontul vieții publice din statul nostru, începe să vadă un viitoriu foarte posomorit, fiind de convingerea, că renoirea pactului se va puté face numai cu *capitularea* sau cu *căderea* actualului guvern ungar.

Asta e cel puțin părerea unui politician magiar de frunte, publicată în numărul din urmă al ziarului „*Magyarország*”, unde ni-se spune și aceea, că pe lângă opiniunea publică din Austria guvernul de acolo se rezimă și pe încrederea nemărginită a Coronei și pe puterile străine, cari așa sunt informate, că guvernul ungar e cauza că pactul nu se pôte lega. Ergo, guvernul ungar va trebuie sau să capituleze, sau să dimisioneze.

Că în acest cas din urmă ce se va întâmpla? ni-o spune destul de lămurit același politician. Anume, că „*se va afla în Ungaria guvern, care se lege pactul sub ori-ce condițiuni umilitoare, și se va afla în Ungaria și partid, care se sprijinească un astfel de guvern!*”

Să prindem mărturisirea această, și să o analizăm. Ce însemnează ea? Aceea, că în Ungaria e mare mănă- rimea și rîvna de a ajunge la putere, pe care omenii vrén să pună mâna sub ori-ce condițiuni. Mai departe aceea că sistemul de căpătuială a nimicit cu deservirire adevăratul sentiment patriotic și constituțional din sinul cetățenilor din Ungaria, astfel încât adevăratul patriotism nici nu se mai pôte manifesta, de cât numai cel falsificat, și apoi și acesta numai la *poruncă*, vină porunca de la ori și cine!

Dacă e vorba deci de puncte negre, apoi să se știe, că *acestea* sunt adevăratele puncte negre în viața publică din patria noastră, puncte cari ar

trebui să pună pe griji pe toți adevărații politicieni și adevărații patrioți.

Dar' facem constatarea numai, și lăsăm să-și continue evenimentele cursul lor firesc, rămânând, firește, responsabilitatea pentru urmări în sarcina aceloră, cari au dat o astfel de direcție politiceii noastre interne.

Pactul. Referenții celor două guverne au conferat trei zile de arindul săptămăna trecută în chestia pactului, special în chestii veterinare, și după știrile de la Viena, cu bun rezultat, fiind-că s'a aflat baza înțelegerii. Astfel o apropiere e acum sigură și în urma apropierii e sigură și renoirea pactului.

O lege rea. Nici nu s'a împlinit anul de la punerea în executare a legii despre judicatura Curiei în chestii electorale, și lumea magiară e și sătulă de ea. Probabil fiind-că se execută cu imparțialitate, așa cum trebuie să fie executată legea. Destul că s'a început cu petiționarea la dietă, ca legea să fie cât mai curând modificată. Începutul în direcția această l-a făcut orașul *Kecskemét*, care a trimis deja petiție motivată presidentului camerei ungare, pentru a o prezenta parlamentului. Celelalte municipii sigur vor urma. Pentru-că de, tot erau *mai frumoșe* alegerile de mai nainte, când Curia nu scotea la iveală păcatele cari le dădea rezultatul! Semnul timpului și acesta!

Laudă femeii române! Ziarul „*Budapesti Hirlap*” se plângea într'un număr mai recent, că publicul din capitala țerii nu prea vorbește unguresce de cât numai la zile mari, cu toate că capitala pe hârtie ar fi să fie magiară. Motivul? Lipsa de *voință* din partea aceloră ce nu-și cunosc de datorință să lățescă limba magiară în cercul cunoștințelor lor, fie aceasta ori-cât de restrînsă. Și lucrul naibii, numitul ziaru recomandă celor din capitala țerii, și preste tot Magiarilor, să *iee exemplu de la Români*, pentru-că — cităm — „Românii se lățesc rapid, în contul Magiarilor și al Sașilor. Și n'au în mână nici un fel de putere de stat. Curat pe cale socială se face la ei estinderea. Limba română are norocul că se *lipesce*. E limbă foarte ușoară, ceea-ce, durere, despre limba magiară nu se

pôte spune. Dar' Românul, și ales *femeia română*, e adevărată răspânditoare a limbii. Nu vorbește de cât numai românește, chiar dacă ar fi s'o toei în cap. *Li constrînge pe toți să vorbescă românește*. E meritată, fără îndoială, lauda această adusă femeii române, din partea unui ziaru care numai binevoitoriul Românilor nu e, dar' ținem a constata, că lauda revine mai mult femeii române de la sat de cât celei de la oraș, unde nu prea se întâmplă așa cum scrie ziarul magiar, de-și așa ar trebui să se întâmple.

Acte de pietate.

Omenii cu credință statornică în puterea dumnezească primesc toate nefericirile ce se deslănțuesc asupra capului lor, cu liniște sufletescă, știind bine că tot ce se întâmplă, cu știrea și voia celui atotputernic se întâmplă, care după drépta sa judecată și după nemărginita sa înțelepciune le întocmesce toate.

Omul cu frica lui Dumnezeu, de ori-ce necaz să dea, nu se va tângui deci, ci prinos va aduce Dumnezeului celui bun, care l'a certat, nu pentru-ca să-l nimicească, ci pentru-ca să-l îndrepte. De aceea vedem, cum omenii noștri de la sate, totdeauna când dau de câte o nefericire mai mare, ridică câte o cruce, semn de pietate, ori fac daruri sfintei biserici, ca semn că au înțeles mustrarea trimisă lor de sus, și sunt ferm hotărâți să meargă în viitoriu numai pe calea cea bună a adevărului.

În privința această cel mai frumos exemplu de pietate îl dă Maj. Sa Regina Elisaveta a României, care a împodobit multe biserici mai de frunte din România cu câte un dar prețios, lucrat de însași Regina.

În timpul mai nou Maiestatea Sa a împodobit apoi biserica protestantă din București a confesiunii evanghelice cu multe lucruri frumoșe, în mare parte lucrate de însași Regina României, și anume, din incidentul morții principesei Maria de Wied, mama Maiestății Sale, care era de această lege.

FOIȘORĂ

Poeții ardeleni în literatura română.

de

Frații I. Minea.

(Urmare.)

Poesiile lui Coșbuc ne par ore-cum espresiunea opiniunii publice românești — ele cântă și descântă lucruri și fapte ce le-am simțit, le-am vădut, le-am făcut și le-am admirat toți aceia, cariam trăit în mijlocul poporului nostru. Poesia lui Coșbuc este deci poezie românească prin eselență, și Coșbuc e poetul nostru național. Pentru-că naționalismul nu constă de loc în faptul de a face sforăitore declamațiuni prin înfruniri publice, nici în faptul de a scrie măestrite ditirambe și elogiuri în esces, — aceste pot să fie totositoare une-ori naționalismului, dar' repetate prea des și la ori-ce ocazie nimerită, ori nimerită, ce se presintă, devin banalități, peste cari cu ușurință trecem, ca s'ascultăm ceva mai serios.

Câtă declamațiune, mai mult sau mai puțin elocuentă sau găgăvă nu s'a făcut la

noi, Români de pretutindeni, în cestiunea națională! Și peste toate acestea, cât de sus se ridică prin simplitatea și sinceritatea ei frumoșă poezia a lui Coșbuc: *Noi vrem pământ!*...

A fi „național” însemnează și n' în viață și în artă a te manifesta astfel, cum n'o pôte face ori-care altul. Iubindu-ți poporul cu-o iubire adevărată și neprefăcută, să te îmbraci cu haina lui, să umbli ca el, să vorbești ca el, și tot felul tău de-a fi să tradeze imediat neamul, căruia aparții. Cu el să suferi și cu el să te bucuri.

În viața lucrul acesta nu se pôte aplica sub toate formele lui, dar' în artă, ce te oprește de a o face, iubite poete și artist? Nu-i vorbă, e cutare neamț sau franțuz poet mare, artist de renume universal, are în poeziile sale o bogăția de imagini extraordinară, isvorite dintr'o fantazie ce ia une-ori proporțiuni uriașe, — dar' haina lui de artist neamț — sau franțuz e făcută pentru acelaș corp de acelaș fel, și de loc nu se va potrivea unui artist român. Ia-ți deci, dragă poete, haina românească, cu care ești învțăfat din neam în neam, din moși-strămoși, știi s'o îmbraci și s'o desbraci și știi pe dos chiar s'o întorci la vreme de nevoie. Numai cu haina această îți șade bine, pentru-că ești făcut pentru ea

și ea pentru tine. Și n' marea adunare a artiștilor tuturor popoarelor, poetul român va fi o figură caracteristică, va avé o înfățișare specială, pe care reproducătorii de tipuri, fotografiile faptelor și evenimentelor vor trebui să o reproducă separat în albumul lor, dacă vor să l' aibă complet — ear' nu vor trece peste tipul românesc făcând simpla observare: vezi pe neamțul sau pe franțuzul cutare!...

În evoluția generală a poeziei românești Coșbuc cel dintău a îmbrăcat complet costumul național românesc, de la opinci, suman, până l'a căciulă. Și din acest punct de vedere găsim poezia lui Coșbuc mai națională, de cât a ori-cărui alt poet anterior, mai românească sau mai țărănescă, — dacă așa vrea dl Gherea, — pentru-că poezia boerescă n'a fost la noi de cât numai imitație, ori-cât de talentați interpreți a avut până acum...

Astfel s'a ridicat dintr'odată ca măestru în poezia noastră Coșbuc, — măestru, care pôte deveni cap de școală, marcând o întrégă direcție, o eră cu totul nouă. Pentru-că Coșbuc nu rămâne singurul poet ardelen, ci urmându-se pôte desfășurarea unei coincidențe de casuri analoge cu ceea ce se observă une-ori în biologie — căci pôte fi de

sigur vorba și de o etnobiologie — coincidență de casuri identice, căreia biologistii îi recunosc un caracter de succesiune seriară, tot astfel și la noi apare o întrégă pleiadă, o serie, ca să zicem așa, de poeți ardeleni. Și de-și nu toți trăesc în Ardeal — însuși Coșbuc a trecut în țără — noi trebuie să i considerăm cu toate acestea de ai noștri, pentru-că au eșit din sinul acestei părți a României, sunt cu fisionomie ardelenescă în poezie — au trăit la noi partea cea mai bună a vieții lor.

Dar' aici — lucrul e trist — nu se pôte trăi din literatură, pe când în țara românească condițiunile sunt ceva mai bune. Astfel trecut'a de la noi multă lume dincolo, și printre aceștia au fost și cele mai frumoșe spirite ce le-a produs Ardealul și totă Româniea! E regretabil însă, că nu se pune mai multă stăruință din partea celor ce pot să facă întru stăvilirea acestei emigrări. — Dar' s'ar puté ore să-și uite emigrații de țara lor iubită, de satul lor iubit? Unul dintré ei zice:

În satul meu sunt case mici,
Cu ziduri vechi, cu streșini jôse,
Nu sunt palate ca aici,
Ferestre mari și luminoșe...

Podóbele donate din partea Ma-
iestății Sale bisericești protestante din
București, sunt *draperii și tapete*, —
pentru-că alte decorațiuni nu sunt în-
trebuințate în biserica protestantă, —
tote provădute cu inscripții din biblie.

Astfel de-asupra stranei regale sunt
cusute cuvintele pline de mângăiere din
psalmul 36: „*Mai tiner am fost și am
și îmbetrănit și n'am vădut pe dreptul
părăsit, nici sămînța lui cerînd pîne*“.

În fața stranei regale se cetesc
aceste cuvinte din Apocalips c. 3: „*Cel
ce biruște, îl voi face pre el stîlp
în biserică. Dumnezeuului meu și nu va
ești afară mai mult; și voi scrie peste
el numele Dumnezeuului meu și numele
cetății Dumnezeuului meu, a Ierusalim-
ului celui nou, care se pogoră din
ceriuri*“.

Pe baldachinul amvonului este o
inscripție luată din cartea Întelepiciunei
lui Solomon c. 6: *Postiți dar cuvintele
mele și le doriți și ve veți învăța*“.

Pe zidul de la spatele amvonului
sunt scrise chiar de mîna Majes-
tății sale pe o tăbliță de marmură
neagră cuvintele din Întelepiciunea lui
Solomon c. 1: „*Că duhul Domnului
a umplut lumea și cel ce ține toate are
cunoștința glasului; că Dumnezeu este
maror a tot gândul și al inimei cu-
noscător adevărat și al limbei auzitor*“.

D'a dreapta acestei tăblițe sunt cu-
sute pe draperie cuvintele: „*Pace voue*“,
cu care Mântuitorul a întîmpinat pe
ucenicii sei după ce a înviat.

Sub amvon e așezată în zid altă
tăbliță de marmură, pe ale cărei mar-
gini sunt zugrăvițitrandafiri și liliaci,
ear' în mijloc sunt scrise tot de Au-
gusta donatore cuvintele de la Iov c.
38 și 39: „*Încinge ca un bărbat mij-
locul tău și te voi întreba, eară tu
se-mi răspunzi. Unde ai fost, când am
întemeiat pămîntul? Spune-mi de ai
cunoștință. Cine a pus măsurile lui de
știe? Știe în ce pămînt locuiesc lumina
și întunerecul ce loc are? Au de jude-
cată din destul ve scapă muștrînd pe
Dumnezeu*“.

Pe draperia din laturile stranei
regale este inscripția de la Mateiu c. 6: „*Iar
tu când te rogi intră în camera
ta și închizînd ușa ta roagă te Tatălui
tău întru ascuns, și Tatăl tău cel ce
vede întru ascuns va răsplăti ție la ară-
tare*“.

Acăstă inscripție se încheie cu
cuvintele profetului Isaia c. 54: „*Pu-
fină vreme te-am părăsit și cu milă
mare te voi milui. Intru mînie puțină
am întors fața mea de la tine și cu
milă vecinică te voi milui, zis-au Dom-
nul, izbăvitorul tău*“.

Acăste inscripții, după cum scriu
ziarele române din regatul român, deș-
teptă admirația tuturor celor ce le ved.
Ele sunt o dovadă puternică despre
pietatea augustei donatore și despre
profunda cunoștință ce Maiestatea Sa
Regina are de cuvîntul lui Dumnezeu,

căre înalță sufletul și 'l umple de mîn-
găiere. Ce exemplu edificator pentru
toți creștinii, despre ce se cuvine a
gîndi și a face în biserică și afară!

In tot chipul insultați.

Ceea-ce ziarul lui Kossuth scrie despre
Iancu și prin el și despre poporul român, s'a
vădut din articolul reprodus în numărul de
alaltăieri. Cum a fost prigonită cununa pusă
pe mormîntul lui Iancu și cei cari au pus-o,
se știe din procesul de „agitatie“ intentat
contra tinărului Novacovici. Prin sentința su-
premului for judecătoresc cununa însă (care
fusesse confiscată) a fost restituită celor cari
o puseseră pe mormînt. Acăstă restituire fiind
o recunoșcere tacită, că punerea ei pe mor-
mînt nu constituie act punibil, cununa a fost
dusă la Tebea și pusă din nou la locul pen-
tru care fusese destinată.

Intr'un stat de drept, și într'o omeni
cari țin să respecteze sentințele judecătorești
și când nu sunt pe pofta lor, acum cununa
ar fi trebuit lăsată 'n pace pe mormînt. Dar'
nu! Ura contra lui Iancu al nostru și sfida-
rea sentimentelor de pietate față cu memoria
lui — nu pôte fi mulcomită nici prin sen-
tențe curiale... Omeni orbiți de acăstă ură
au mutilat cununa.

Eată ce spune în acăstă privință o scri-
sore din Brad dto 15 Iulie:

Azi, în 14 Iulie a. c. la orele 5 p. m.
am fost la Tebea și am cercetat mormîntul
lui Iancu. Cununa e mutilată, și deja e în
biserică atîrnată pe pîrete la partea stîngă.

Eată ce s'a întemplat cu cununa de la
depunerea ei încôse: Joi, în ziua depunerii,
pe la orele 2 p. m. doi gendarmi din Baia-
de-Criș au luat cununa de la mormînt, și
unul o ducea pe umeri cătră Baia-de-Criș.
Toamă atunci venia de cătră Baia-de-Criș
un tinăr român. Acesta a întreat pe gen-
darmi, că unde duc cununa, și dacă au man-
dat de la protopretor s-o confiscă? Ei au
răspuns, că n'au mandat. „Atunci pune-ți-o
earăși de unde ai luat-o, căci n'aveți nimic
cu ea“. Gendarmii numai-decât au și dus-o
îndărăt și au reasecat-o pe mormînt. Săm-
bătă 22 Iunie st. v. pe la orele 5 post. m.
același tinăr s'a dus la cimiter să vadă cu-
nuna. Dar' cununa era deja mutilată. Anume,
din acea parte a panticeii, pe care era in-
scripțiunea: „*Tinerimea română lui Avram
Iancu*“, sunt tăiate literile... neu cu pantlică
cu tot pînă la capăt. Astfel de partea acăsta
se pôte ceti numai „*Tinerimea română lui
Avram Ia*“... Infernala mână a ciuntit nu-
mele Iancu, rămînînd numai Ia, în cît ce-
titorul nu mai scie, cui e consacrată cununa.
Asemenea a fost tăiată o bucată și din cea-
laltă parte a panticeii, care pörtă inscripți-
unea „*Dormi în pace, noi veghiăm*“, fiind ciun-
tită litera m de la cuvîntul ultim. Cununa
astfel ciungărită, de ambele capete, fiind și
fôrte mototolită, s'a adus un fer de călcat
și fû călcată frumos și atîrnată earăși la mor-
mînt. Tinărul amintit, Sămbătă sêra (22 Iu-
nie v.) vîdînd că începe a ploua tare, a
 luat cununa de pe mormînt și a dus-o în

vremuri, același dor, care 'l găsim în poesia
de adineauri.

Dôr' a copilărit la noi, căci de tiner a
trecut granița, a început o viață în alt me-
diu, într'o alți omeni. Nu rar însă dorul i-i
pörtă pe la noi închipuirea, întoemăi cum
ciobanul cu greu își deslipește ochii, și nu
odată s'ntorțe privind spre căminul lui
drag, căci zice:

Trece 'n sus, pe plaiu în sus,
Un voinic pe-un murg călare.
Înapoi se uită dus
Peste mîndrele hotare.

Dus el cată spre Ardeal,
Unde-o turlă 'n fund străluce.
Murgul urcă greu la deal
Pe voinic de-abia-l mai duce...

Neguri de brădet se 'ntind...
Turla 'n vîi de mult e stîrșă.
Dar' voinicul pribegind
Tot mai ține fața 'ntorsă...

(Va urma).

biserică. Altcum sigur, că în întunerecul
noptii ar fi fost sfîrșită, ori chiar furată.
Duminecă sêra în 23 Iunie v. fiind presêra
de Sănzien, fetele din Tebea au pus pe cru-
cea lui Iancu „cununa de Sănzien“ după
 obiceiul român, dar' peste nôpte cununa a
fost totă sfîrșită și florile împrăsciate pe
pămînt. Tot astfel a fost sfîrșită o cunună
de flori dusă în 29 Iunie st. v. din Brad“.

Revistă esternă

Incoronarea regelui Edward. Se
raporteză din Londra, că regele Edward îna-
inteză spre înăsătoșare în grad așa de îm-
bucurător, că se ia la sigur, că încoronarea
se va puté face în 9 August.

Reducerea armatei bulgare. Un
proiect de lege, prezentat deja sobraniei, pro-
iecteză reducerea contingentului de recruți la
40.000 pe an (de la 46.000, cât era pînă
acum). Modalitatea recrutării va fi următoarea:
feciorii apți de serviciu vor trage sorți; cei
pe cari sôrtea 'i scapă de miliție au să sol-
viască odată pentru totdeauna 40 franci taxă
de răscumpărare.

**Conflicte sîngerose la granița mun-
tenegrină.** Consulul muntegrin la Con-
stantinopol zilele trecute a făcut demersuri
la Pörtă contra comisariului de graniță *Hamdi
pașă*, la mandatul căruia albanezi și soldați
turci au puscat în pichetele muntegrine și
au aprins și cîteva căciore. Consulul a de-
clarat, că dacă guvernul nu va face să înce-
teze violările de graniță, guvernul munte-
grin va trimite trupe, ca să alunge pe alba-
nezi și ostașii turci.

Pericolul unei încăerări serioase e cu
atît mai mare, că în apropiere de Rugova
sunt concentrate trupe de albanezi și de os-
tași turci.

Situație critică în Africa. Nici nu
s'a fi uscat bine cerneala pe contractul de
pace cu Burii, și Anglia stă în preajma unui
nou războiu african. Guvernul adecă acasă
de înaltă tradare pe *Ioel Maloppo*, unul din-
tr'o șefii triburilor de Zulu-basuți. Șeful su-
prem însă, *Levothodi*, nu arată nici-decum voie
de a-și da pe unul dintr'o subșefii sei în mî-
nile Englezilor. Astfel guvernul englez a în-
ceput deja să concentreze trupe la granița
țerii Basuților. Dacă însă din acăstă afacere
s'ar esca războiu, atunci Anglia se aventu-
reză earăși într'un războiu care în măsură
cu mult mai mare o va eshauria de forțele
militare și financiare, de cît războiul cu Burii.

Căci Basuții sunt cel mai războinic și
mai deștept popor într'o tôte sîmînțele de
Cafferi. Pe lîngă acăsta locuiesc o țără fôrte
muntosă, unde cu greu vor puté pătrunde
trupele engleze. Apoi, Basuții mai au o fôrte
considerabilă parte din ei răspîndită pe șesul
mare al Africeii. La tôte acestea mai adău-
gînd agitația ce stăpînesc mulțimea de in-
digeni lucrători în minele de la Iohannes-
burg, și deruta prestigiului militar al Angliei
suferită în războiul cu Burii, ușor s'ar în-
curagia zului și șvații să se ridice și ei
contra Angliei, mai ales că șefii acestor două
triburi la începutul războiului bur-englez au
îmbiat *Burilor ajutorul*, dar' Krüger l'a refuzat.

Că ce sunt Basuții în războiu, au do-
vedit în 1851, 1858, 1865 și 1867, când au
dat Burilor fôrte mult de lucru pînă i-au
putut constrînge să nu mai năvăliască în
țera lor, unde răpiau, jefuiau și ucideau tot
ce aflau în cale. Așa departe n'au putut însă
ajunge cu ei nici Burii, ca să 'i supună. Țera
Basuților e independentă. E situată de la
Oranje spre est, în partea cea mai muntosă
și cea mai pitorască a Africeii sudice (cu pis-
curi de înălțime pînă la 10—12 mii de urme)
și e locuită de 300.000 de suflete. Pentru
războire sunt gata în fie-care moment 70 mii
de călăreți.

Cu prospecte de acestea este fôrte ușor
de înțeles, că știrile despre nemulțămirea Bu-
rilor cu pacea așa cum a fost încheiată, în
cercurile guverniale din Londra au provocat
îngrijorare. Acăsta transpiră deosebi din un
articol al ziarului „*Times*“, care luînd posi-
ție față cu răspîndirea acelor știri, zice că
„asupra nemulțămirii unor cercuri bure n'are
să se mire nimenea, știut fiind că avem de

a face cu omeni, nu cu serafimi. Munca în-
tru regenerarea țerii devastate de războiu nu
e nici-decum prilej de a predispupe pe cineva
pentru atabilități. In spirit cu atît mai con-
ciliant, mai ecuitabil și mai liberal trebuie să
procădă Anglia față cu Burii“.

Că în adevăr Anglia nu se simte si-
gură în cele două state bure, acum colonii
engleze, mărturisește și faptul, că în *Trans-
vaal* au să garnisoneze 5 regimente de ca-
valerie, 7 bataliōne de infanterie călăreță
și 26 bataliōne de infanterie pedestră cu o
divisiune de artilerie; în *Oranje* 2 regimente
de cavalerie, 3 bataliōne de infanterie călă-
reță și 8 bataliōne de infanterie pedestră;
în *Capland* 2 reg. de cavalerie, 6 bat. de
infanterie călăreță și 12 bat. de infanterie
pedestră, ear' în *Natal* 1 reg. de cavalerie,
1 bat. de infanterie călăreță, 6 bat. de infan-
terie pedestră și 1 divisiune de artilerie.

De ale „Asociațiunei“.

Convocare.

Comitetul despărțemîntului XXIV.
Murș Oșorheiu al „Asociațiunii pentru lite-
ratura română și cultura poporului român“
prin asta convocă adunarea cercuală pe 21
Iulie (3 August), 1902 în Bandul de Cîmpie
(Mezö Bánd) și invită cu tōtă onōrea pe toți
membrii și pe toți aceia cari se interesează
de Asociațiune și doresc a promova intere-
sele ei, să participe la acăstă anuare a des-
părțemîntului, care se va ține după următorul

Program:

1. Deschiderea adunării prin o vorbire
ținută din partea presidentului.
2. Raportul secretariului despre activi-
tatea despărțemîntului.
3. Raportul cassariului, conținînd ra-
țiociniul de pe anul espiat și proiectul de
budget pe anul următoriu.
4. Esmiterea comisiunilor:
 - a) pentru incassarea taxelor și căș-
tigarea de membri noi pentru
Asociațiune;
 - b) pentru censurarea raportului co-
mitetului;
 - c) pentru censurarea raportului cas-
sariului.
5. Disertație: „Despre credințele de-
șerte ale țăranelui român“, cetită de învîță-
torul Isidor Dopp.
6. Rapôrtele comisiunilor esmise con-
form punctului 4. și deliberarea asupra lor
din partea adunării.
7. Eventuale propuneri.
8. Alegerea a doi delegați, cari să re-
presinte despărțemîntul la adunarea generală
a Asociațiunei.
9. După terminarea adunării urmază
petrecerea arangiată după un program special
de cătră fruntașii nostri din Bandul de Cîmpie.

Din ședința comitetului despărțemîntului

„Murș-Oșorheiu“, ținută în 10 Iulie st. n.

M.-Oșorheiu, la 10 Iulie st. n.

1902.

Convocare.

Despărțemîntul Mocia al „Asociațiunii
pentru literatura română și cultura poporului
român“ își va ține adunarea cercuală în
Mocia la 3 August st. n. în biserica română
gr.-ort., la care prin acăsta sunt invitați cu tōtă
onōrea atît membrii cît și toți binevoitorii
și spriginitorii acăstei instituțiuni culturale.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării prin president.
2. Raportul comitetului
 - a) prin secretariu și
 - b) prin cassariu.
3. Alegerea unei comisiuni pentru cen-
surarea rapôrțelor comitetului.
4. Alegerea unei comisiuni pentru in-
scrierea de membri noi și incassarea taxelor.
5. Statorirea budgetului pe anul 1903.
6. Eventualele disertațiuni, cari trebuiesc
anunțate conform §-lui 37 din statute direc-
torului despărțemîntului în Cătina (Katona).
7. Raportul comisiunilor.
8. Propuneri.
9. Predarea premiului de un galben
(cor. 20) pentru cea mai bine cultivată gră-
dină școlară de pomărit, învîțătorului pre-
miat de comitet.

În satul meu e praf pe drum,
Sêra-i pustiu, nici-o lumină, —
Aci-i ca ziua și acum
De omeni veseli strada-i plină...

Aci-i frumos și-așa de bine
Mi-ar fi să stau aici mereu...
De ce sunt trist?... Nu știu ce-mi vine.
Mi-e dor, mi-e dor de satul meu!...

Și cît dor vor fi strîngînd în inima
lor toți ceilalți!... Printr'o acăstia cu drag
mă opresc asupra unui din cei mai tineri, dar'
deja destul de bine cunoscut, pentru-că re-
marcabilul său talent i-a și dat locul ce
i-se cuvine în stima tuturor iubitorilor li-
teraturii românesce. E vorba de *Stefan Iosif*,
care a împlinit mai mult chiar de cît pro-
mitea, și a promis fôrte mult. Nu s'au ros-
togolît de 12 ori bătrînele luni în ciulul lor,
de când a tipărit un volum de traduceri din
Heine, traduceri bune fără 'ndoială, pôte cele
mai bune traduceri din Heine ce le-avem
noi, — și două volume de poezii proprii, cu
mult mai de preț. Peste primul din cele din
urmă, al cărui titlu deja e fôrte sugestiv:
„*Patriarchale*“, se revarsă un simțmînt duos
de înstrăinare, un fel de tainic dor după alte

10. Alegerea a doi delegați pentru reprezentarea despărțământului la adunarea generală.

11. Inchiderea adunării prin president. Pentru comitetul cercual al despărțământului Mociu.

Mociu, la 17 Iulie 1902.

Ioan Dan
v.-president

Simeon Ciucu
secretariu

NOUTĂȚI

La mormântul lui Cogălniceanu. Mercuri s'a făcut o piosă procesiune la mormântul marelui patriot român și bărbat de stat *Mihail Cogălniceanu*, înmormântat în Iași, înainte cu unsprezece ani. Senatul și camera au depus câte o cunună pe mormânt, ear' P. S. S. Arhiepiscopul Ghenadie Georgescu, vicariul Metropoliei din Iași, a oficiat un parastas solemn, în prezența membrilor familiei și ai reprezentanților corpurilor legiuitoare române. Parastasul s'a oficiat la Metropoliu, de unde cortegiul, cu clerul în frunte, a mers la cimiteriul „Eternitatea”, unde se află cavoul familiei Cogălniceanu. Acolo era multime de lume. După rostirea rugăciunilor obicinuite au început vorbiri frumoase domnii *St. Șendrea*, vicepresidentul camerei române, *Nicu Gane*, prefectul județului, *C. B. Penescu*, primarul orașului, și academicianul *Nicolae Ionescu*.

Nu favor ci împlinirea datorinței. Judecătoria administrativă a enunțat acum de curând o hotărâre principială de mare însemnătate. A nume, un contribuabil a înaintat unei direcțiuni financiale o scrisoare prin care solicita rezolvirea unei cauze a lui. Scrisoarea fiind netimbrată, a fost repertată, pe motiv că solicitând ea rezolvirea unei cauze, e a se considera ca „petițiune cerătoare de favor”, ear' acestea nu sunt scutite de timbru. Apelată cauza la judecătoria administrativă, aceasta a cassat repertarea enunțând, că cetățenii sunt în drept să pretindă rezolvirea cauzelor lor supuse deliberării autorităților. Rezolvirea nu e favor, ci datorință oficială, deci solicitarea rezolvirii nu poate fi calificată ca cerere de ore-care favor.

Regina Belgiei, Henrietta, mama fostei archiducese Stefania (soția răposatului moștenitoriu Rudolf, acum căsătorită cu contele Lónyay), cum se raportează din Bruxella, e greu bolnavă.

Exposiție în România. Cetim în zilele din București, că „Societatea Agrară” a marilor proprietari din România a hotărât să deschidă o expoziție de la 10 Maiu — stârșitul lui Octombrie 1903 în București. În secțiunea agriculturii, din această expoziție, se vor espune toate produsele agricole, precum cereale, plante leguminoase, plante oleioase și textile, plante industriale, medicinale, și aromatice, tubercule și rădăcini, plante de nutreț. Pentru fie-care produs se va espune, se vor da următoarele indicațiuni: Numele adevărat al produsului, de unde provine sămânța, cât a produs la hectar, pogon sau falce, felul pământului, numele cultivatorului, numele moșiei, comuna, plasa, județul, întinderea cultivată, cât s'a sămănat la hectar.

Universitate catolică în Alba-Iulia. Directorul statului romano-catolic din Ardeal a luat hotărâre în ședința ținută în Cluj în luna Iulie, că din fundațiunea fostului episcop *Fogarassy*, urcată acum la două milioane corone, va ridica o universitate catolică în Alba-Iulia. Directorul se va adresa guvernului cu rugarea, să-i comunice sub ce condițiuni ar fi aplecat să acorde dreptul de publicitate universității proiectate, fiindcă în privința acestei lege pozitive nu avem, și se va adresa cu rugare și către celelalte diecese catolice din țeară, ca să contribuie cu fondurile lor disponibile la fondul universității proiectate. Ședința directoriului a fost presădată de episcopul *Gustav Majláth*.

Concurs. Societatea „Transilvania” publică concurs pentru acordarea unei burse de 1800 lei anual spre studierea limbilor neolatine la una din universitățile Franciei. Concursul se va ține în ziua de 2/15 Septembrie 1902 a. c.

Condițiunile ce trebuiesc să întrunească concurenții pentru această bursă sunt:

1. Să fie titrați ai universităților ungare (să aibă examenul de stat sau doctoratul).
2. Vor fi preferați: candidații de profesori, suplinitori, profesori titulari ai liceelor, seminariilor, școlilor de pedagogie și ai școlilor superioare de fete române de peste munți.
3. Concurenții vor adresa cererile lor până în ziua de 26 August (8 Septembrie) 1902, la adresa *G. Missail*, presidentul Sociității, strada *Lucaci* 60, București. —

Cererile vor fi însoțite de acte originale sau copii legalizate, prin cari să fie dovedită înnăscutarea condițiilor de mai sus.

4. Pe lângă actele de calificare se vor mai alătura: actul de naștere, prin care să se constate că concurentul este român și n'a trecut etatea de 30 ani, precum și certificatul medical că este sănătos.

5. Bursa se acordă pe timp de doi ani, cel-ce o va obține se va obliga prin act autenticat de notariul public, cum că după terminarea studiilor va rămâne în patrie.

În cas contrariu va fi urmărit de Societate pentru rambursarea sumelor cheltuite cu el pe timpul studiilor.

De asemenea va fi obligat a trimite comitetului la finele fie-cărui semestru școlar certificat de frecuentarea cursurilor și progresul obținut la studii, rezultatul fiind negativ i-se va detrage bursa.

6. Ori-ce cerere sosită după termenul fixat mai sus, 26 August (8 Septembrie) 1902, nu va fi luată în considerare.

Comitetul.

Reacțiunea polonă. Vorbirea de la Marienburg a împăratului *Vilhelm* în loc să intimideze a trezit puternic sentimentul național al Polonilor. Până și soldații demonstrează cu ființa lor de poloni. În unul din numerii trecuți am fost înregistrat știrea despre desertarea celor câțiva soldați, ca eflux al indignării lor provocate de vorbirea împăratului. Acum „Tägliche Rundschau” spune că la adunarea de controlă rezervistii poloni au răspuns la apel în limba polonă; n'au voit să mai știe de „Hier”-ul nemțesc. — Toți au fost osândiți pentru aceasta la arest de 10 zile. Dar' ce le pasă lor! Ei sunt poloni și voiesc să fie poloni, nu ca unele uscături ale neamului nostru, cari tocmai acum când *Iancu* și prin el noi toți suntem insultați cum nu s'a mai pomenit, fac înfrățire cu Ungurii! O sămă de clujeni au făcut isprava aceasta. Păcat numai că „Ellenzék” nu ni'i spune cu numele, ca să 'i știm!

Têrgurile Teiușului. Ministrul de agricultură a conces, ca târgul de țără al Teiușului (*Tövis*), care până acum se ținea în 24—27 August, de aci încolo să se țină în zilele de 25—28 August, anume: târgul de vite în 25—27 August, ear' cel de marfă în 28 August. Asemenea e pus înainte cu o zi și cel care până acum se ținea în zilele de 4—7 Novembre, anume: târgul de vite se va ține de aci încolo în zilele de 5—7 Novembre, ear' cel de marfă în 8 Novembre.

O desmintire. Am dat și noi după foile magiare știrea, că ministrul de honvezi ar fi adresat ordin sever comandanților de trupe honvezesi, în chestia limbei de serviciu și de instrucție, care în viitor ar fi să fie exclusiv cea magiară în întreaga honvezime, cu excepțiunea regimentelor recrutate din Croația-Slavonia, cari își au limba lor proprie, limba croată, ca limbă de serviciu și instrucție. Tot foile magiare aduc însă acum știrea nouă, că ministrul de honvezi n'a dat un astfel de ordin subalternilor sei, fiindcă limba de serviciu e stabilită prin lege, respective prin regulamentul de serviciu, și se știe că e cea magiară, ear' instrucția încă se face ungurească cu cei-ce știu ungurește, ear' cu cei-ce nu știu ungurește nu se poate vorbi de căt în limba lor. Eată o dovadă nouă, căt de conștient și esact sunt redactate foile magiare!

Un cas ciudat. În comuna *Sarafola* (comitatul *Torontal*) școlă e decretată școlă comună, asupra căreia dreptul de controlă aparține consiliului școlar, compus în înțelesul legii din preotul, învățătorul, medicul și din câțiva membri aleși din partea reprezentanței comunale. Inspectorul de școlă din comitatul *Torontal*, fiind nemulțumit cu faptul că în consiliul școlar al numitei comune au fost de curând aleși membri astfel de oameni, cari nu știu ungurește, a cerut de la comitetul administrativ al comitatului nimicirea alegerii, și acesta de fapt a cassat alegerea, din motivul că în consiliul școlar pot să fie aleși numai oameni cari știu ungurește. Bine, apoi cum rămâne cu dreptul de alegere? Ce alegere liberă e aceea, când se poruncește că ce fel de oameni au să fie aleși? N'ar strica dacă s'ar anunța apel în contra acestei ciudățenii, ca să se vadă părerea și judecata celor de sus.

Din Cetatea-de-baltă ni-se scriu cu datul de eri următoarele: „După-ce în luna trecută o grindină teribilă, după-cum s'a fost luat notiță și în jurnale, a nimicit ville și grânele pe un șir lung de pe Têrnave, începând de la Veseș peste Dicio-Sănmărtin în sus, ear' acum nu de mult apele „Têrnava” și valea numită a „Basnei” au esundat și înglodat toate cositurile de fân, astăzi la orele 4½ p. m. nu putea să vadă omul de cât oameni plângând pe strada comunei noastre, căci o

grindină puternică a căzut în cât a nimicit toate grânele tocmai în preajma secerișului. Ce va fi de beții oameni înglodați la bănci, numai Dumnezeu va ști. Ne temem de o adevărată fomete. Am scris în grabă, dar' cred că pe mâne voi pute afla câte comune din jur sunt nimicite prin gheața de mărirea nucilor și dăsa de tot.”

Necrolog. Subscriși cu inima frântă de durere adăcem la cunoștința tuturor conșăngenilor, amicilor și cunoscuților, că preaiubită, preabuna noastră mamă, socră și bunică, văduvă preotă *Maria Ganea*, născ. *Ioanovicu*, în etate de 75 ani, în al 51-lea an al fericeitei sale căsătorii și al 21-lea an al văduviei, după grele și îndelungate suferințe, împărțită cu sfintele taine, în 5/18 Iuliu și-a dat blândul și nobilul suflet în mâinile ziditorului ceresc.

Rămășițele pământesci ale scumpei și neuitatei defuncte au fost depuse spre eternă odihnă Duminică în 7/20 Iulie st. v. la 2 ore p. m. în cimiteriul parohial gr. ort. din Ferihaz.

Dormi în pace, suflet blând și nobil, pe care cu iubire neștersă din inimile noastre te vom avé în scumpă amintire și dincolo de mormânt. *Zaharia Ganea*, paroch în Ferihaz ca fiu și *Elisabeta* născută *Fechețici* ca noră, nepoții: *Ioan Ganea* abiturient, *Măriora Ganea*, *Teodosiu* și *Onoriu Ganea* gimnasiști, *Victoria Fleschin* n. *Ganea* soția de notariu în Porcești și *Elisabeta Suciu* n. *Ganea*, preotă în Topârcea.

Transmisiunea tuberculozei. Profesorul *Wolff*, directorul sanatoriului din Berlin al tuberculoșilor, săptămâna trecută a ținut o interesantă prelegere publică despre transmisiunea tuberculozei — de la animal la om. În firul prelegerii a enarat un caz estraordinar: tuberculos în stomach, observat de el în numitul sanatoriu. Cu bacili de la acest bolnav a vaccinat câțiva viței, cari toți au căpătat tuberculosă. Din această *Wolff* concluda cu totă hotărârea, că bolnavul a căpătat tuberculosă de la vr'un animal, și roga autoritățile să eșecute cu totă strictețea dispozițiunile decretate pentru a împedeca lățirea tuberculozei animale.

Și-a împușcat muierea din gelosie. Duminică noptea spre luni în 14 Iuliu n. a. c. primariul comunei *Rîmet* (comitatul *Albeiniferi*) *Ioan Macarescu*, petrecându-și ziua la crîsmă dimpreună cu muere-sa și socră-sa cu mai mulți bărbați cu cari birăia a și jucat și a conversat mai mult, și mergând noptea acasă, după-ce a adormit primăreasa i-a tras un glonț drept prin inimă, la ce nenorocita nevastă a rămas mortă numai decăt. Unii spun că ar fi împușcat-o din ceva desperare, alții zic că numai curat din gelosie. Acum tinêrul primariu, insurat numai de la duminica *Tomii* a anului curent, își plânge ticăloșă faptă în temnița din Aiud. L. C.

Petrecere în Sân-Mărtin. Prîmim invitare la petrecerea de vară ce se va aranja în 2 August n. în sala „Hotelului central” din Dicio-S-Mărtin. Venitul curat este destinat pentru biserica edificândă din *Taureni* și pentru biserica din Dicio-S-Mărtin. Prețul de intrare: de persoană 2 cor., de familie 4 corone. Inceputul la 7 ore seara. Suprasolviile se vor quita pe cale ziaristică pe lângă cea mai mare mulțamită. Ofertele benevole sunt a se trimite *Dlui* *cassar Laurențiu Pascu* în Dicio-S-Mărtin.

Concert în Lugoj. „Reuniunea română de cânt și musică” din Lugoj a arangeat Duminică, în 7/20 Iulie 1902 Concert poporal împreună cu dans în pavilionul Hotelului „Concordia”, cu următoarea programă: 1. A. Flechtenmacher: „Imn de mărirea”, cor mixt. 2. a) Mendelssohn-Bartholdy: „Vânătoriul”, cor de bărb. b) F. Mendelssohn-Bartholdy: „Privighitoarea”, cor mixt. 3. a) L. Gastinel: „Cântecul serei”, cor de bărb cu solo și acompaniament de pian, susținut de drșora *Ecaterina Iorga*. b) I. Costescu — I. Vidu: „Puișorul”, cor mixt cu acomp. de pian. 4. Gh. A. Dinicu: „Dor de sat”, cor pentru trei voci egale, cu acomp. de pian. 5. I. Vidu: „Negruța”, cor mixt cu soli și acomp. de pian. 6. I. Vidu: „Pui de lei”, cor mixt.

Tragedia soldatului. Săptămâna trecută a fost eliberat din institutul de alienați din Nagy-Kalló un fost soldat, cu numele *Kazy Gáspár*, din Veszprém. Bătrânul *Kazy* (cojocariu) cu ocaziunea marelui incendiu din Veszprém își perduse lumina ochilor și astfel susținător al familiei rămăsese feciorașul *Gáspár*. L'a ajuns însă timpul de miliție și a fost înrolat la regimentul de honvezi din Alba-regală. Nici la miliție însă nu și-a uitat de părinții sei neputincioși. Iși cruța cei 6 cruceri pe săptămână, din pâne primia numai una, ear' pentru a doua lua bani. Mamă-sa mergea la el în fie-care lună, ca să primiască bănișorii adunați astfel. În Novembre 1900 l'a cercetat pentru ultima-dată. Era viscol și frig; bătrâna poposind pe drum

a sosit la casarmă numai noptea târziu. Nu i-s'a permis intrarea, spunându-i-se că și altcum n'ar pute vorbi cu fiul ei, pentru-că e în post. Spre nenorocirea ei, i-au spus și locul. Doritoare să grăiască cu fiul ei bătrâna a plecat la el, pe ninsore grea de abia vedea la doi-trei pași. Audia deja tropotul pașilor soldatului. Deodată tropotul a încetat și o voce puternică i-a strigat: stai! „Da, da, e vocea fiului meu, și-a șoptit femeia și și-a grăbit pașii. „Stai! Cine ești!” a răsunat a doua somație. — „Eu sunt, mamă-ta!” Și în credința că soldatul a înțeles-o, a înaintat spre el. — „Stai!” a răsunat a treia-ora, împreună cu o detunătură de pușcă.

La sunetul pușcăturii au alergat acolo ceilalți soldați de post, întră cari fiind și un consătean al lui *Kazy*, acesta a cunoscut pe mörta și a zis comandantului următoarele: „Nenorocitul *Kazy* și-a împușcat pe mamă-sa!”

Kazy a 'nebnuit. A fost dus în sanatoriu, de unde săptămâna trecută a fost eliberat ca „nebn pacinic”.

Din public.)*

Mulțamită publică.

Simțindu-se lipsă de cărți bisericești, mai cu sēmă de mineele pe 12 luni, am apelat la omenii de la noi duși la America, unii din primăvara anului acestuia, ear' alții de mai nainte, — ca să contribuie spre scopul acesta din câștigul lor, — și nu m'am înșelat în așteptarea mea, căci a 2-a zi de Rosale am primit 176 corone, dimpreună cu lista de contribuie, din care se vede că au contribuit și alți creștini afară de cei de la noi, ba chiar și de altă lege și naționalitate.

Am comandat îndată de la librăria noastră archidieceșană mineele pe 12 luni, legate frumos în piele roșie, trimițând 173 corone, și în 22 Iunie a. c. v. am primit mineele spre bucuria noastră a tuturor, ear' în 23 Iunie, Duminica a 3-a după Rosale, prin o ceremonie deosebită s'au dat cantorilor spre folosință.

Vin deci să esprim în prețuitul nostru „Telegraful Român” mulțamită publică următorilor contribuitori: 1. Teodor Florea 8 cor., 2. Tóder Hățăgan 10 cor., 3. Andraș Ioan 5 cor., 4. George Mihutiu 5 cor., 5. Nicolae Hățăgan 4 cor., 6. Fehér Mihály 5 cor., 7. Tóder Poucean 5 cor., 8. Fira Poucean 5 cor., 9. Anica Tufă 5 cor., 10. George Popa 5 cor., 11. Vasile Bărză 2 cor. 50 fil., 12. Vasile Văndor 5 cor., 13. Ioan Hossu 2 cor., 14. Nicolae Hossu 5 cor., 15. Ioan Hățăgan feișan 5 cor., 16. George Hățăgan 10 cor., 17. Petru Hățăgan 10 cor., 18. Ioan Hățăgan bit. 4 corone, 19. Augustin Florea 5 cor., 20. George Horhoiu 5 cor., 21. Ioan Hățăgan surdila 12 cor., 22. Rău George 4 cor., 23. Ioan Boeșan 5 cor., 24. George Virca 6 cor. 25. Tóder Virca 4 cor., 26. Nonicu Andraș 4 cor., 27. Tóder Hățăgan vârolean 6 cor., 28. Ioan Moldovan 4 cor., 29. Vica Linu 1 cor. 25 fil., 30. Tóder Hățăgan gaspar 2 cor. — toți din Blăjel. 31. Tot Lajos din Magy.-Sáros 3 cor., 32. Nistor Potor din Braiu 2 cor. 50 fil., 33. Toma Aldea din Chirpăr 1 cor., 34. Vichentie Savu din Merghindeal 2 cor., 35. Iohann Kloosz Ujváros 50 fil., Iohann Schuller Prod 50 fil., 37. Georg Roth Irmesch 1 cor. 25 fil., 38. Michael Lienert Burgberg 1 cor. 25 fil., 39. Zaharie Șerban Hundorf 1 cor. 25 fil., 40. George Brumbea Cincu-mare 1 cor. 25 fil., 41. Sederias Vasile Șoimoș 1 cor. 25 fil., 43. Lup Vasile Zagor 50 fil., 44. Vasile Moldovan 50 fil., 45. Tóder Hățăgan bit. din Proștea-mare 2 corone. 46. Rotariu Ioan — Velțiu 2 cor., 47. Șerb Vasile — Velțiu 1 cor. 25 fil., 48. Nicolae Rohan — Sibisóra 1 cor. 25 fil., 49. Dumitru Șuşuvelțiu 1 cor. 25 fil. — suma 176 corone.

S'a trimis pentru cărți: 173 cor. iar 3 au rămas în lada bisericii.

Primescă toți acești contribuenți și pe calea aceasta cea mai adâncă mulțamită, dorindu-le, ca bunul Dzeu să-i țină sănătoși să pótă lucra acolo în depărtata Americă și să se rentöracă cu pace fără pericul la vetrele și familiile lor.

Blăjel, la 30 Iunie v. 1902.

Zacheiu J. Sas
paroch.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica această Redacția nu primesce răspunderea.

[108] 1—3

Publicațiune.

Pentru liferarea de:

1. **Pâne de grâu curat.**
2. **Franzele** (jimle) făcute din făină de grâu curat cu lapte.
3. **Făină de grâu curat** Nr. 2 și 3.
4. **Carne de vită.**
5. **Carne de vițel.**
6. **Carne de oie.**
7. **Carne de porc,** și
8. **Unsore de porc,** toate de prima calitate, pentru alimentarea alor 220—250 elevi de la **seminariul archidieceșan teol.-ped. gr. or. român „Andreian”** din Sibiu, în anul școlar 1902/3.

Doritorii de a reflecta la careva din aceste pozițiuni, se-și înaintează ofertele în scris, provădute cu timbru de 1 corună, prezentându-le în persoană la subscrisul, până la **10 August st. nou** inclusive, unde vor afla mai deaprobe și condițiunile speciale pentru încheierea contractelor, precum și eventuale alte informațiuni. Ofertele netimbrate, precum și cele înscrise după termen nu se vor lua în considerare.

Tot în acest termen se pot înainta oferte în scris și pentru **resturile de mâncare** nefolosibile rămase de la mese și cină.

Sibiu, 7/20 Iuliu 1902.

N. Vătășan,
profesor, econom. semin.

Nr. 813/1902

[99] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de **paroch** din parochia de clasa a III-a **Iacobeni**, protopresbiterat Agniet, prin această se scrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate la c. B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Doritorii de a ocupa acest post au să-și subșternă suplicile lor instruite conform normelor în vigoare dispoziției oficiu și au a se prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbătă înainte alegătorilor pentru a cânta, celebra sau cuvânta.

Nocrichiu, în 1 Iuliu 1902.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Agniet în conțelegere cu comitetul parochial.

Nicolau Moldovan
protopresbiter.

Nagyszebeni járási főszolgabírótól

6100/2 1902 sz.

Pályázat.

Veszvény községben a jegyzői állás betöltendő lévén, felhívtnak pályázók, miszerint kellően felszerelt kérvényeiket f. é. **julius hó 31-ig** alulírottán adják be.

Illetmények:

1. Évi fizetés 800 K.
2. Faátalány saját lakás és iroda fűtésére 128 K.
3. Utálatány 50 K.
4. Világítás 10 K.
5. Irnoktartásért 160 K.
6. Anyakönyvvezetői tiszteltetdíj 200 K.
7. Természetbeni lakás és kert.
8. Magán munkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak.

Kelt Nagy-Szebenben 1902. évi julius hó 15. napján.

A járási főszolgabíró:

Fabritius.

[106] 1—2

Nr. 181/1902.

[100] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea unui post de **învățătoriu** la școala confesională greco-orientală română din **Sibiel**, protopresbiteratul Seliștei, se scrie prin această concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: salariu 600 cor., cuartir în natură eventual relut de cuartir și jumătate din grădina școlară în folosință.

Doritorii a ocupa acest post să-și înainteze cererile lor în termenul indicat, subsemnatului Oficiu protopresbiterat instruite conform prescrierilor și să se prezinte în vre-o Duminecă sau sâmbătă în numita comună spre a-și arăta dexteritatea în cântările bisericesti.

Seliște, 2 Iulie, 1902.

Oficiul protopresbiterat gr.-ort. al Seliștei în conțelegere cu comitetul parochial din Sibiel.

Dr. Ioan Stroia
protopresbiter.

Nr. 176/1902.

[102] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor **învățătoresci** de la școlile elementare populare mai jos însemnate prin această se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Ciceu-Corabie**, cu salariu de 600 cor., din cari 200 cor. de la stat și 400 cor. de la popor. — Cuartir și lemne
2. **Gârbon**, cu salariu de 600 cor., din cari 400 cor. ajutoriu de la stat și 200 cor. de la popor. — Cuartir grădină și lemne.

Cei-ce doresc a ocupa vre-unul din aceste posturi, au a-și așterne rugățile concursuale, instruite conform legii, la subsemnatul oficiu protopresbiterat în termenul deschis.

Se observă, că concurenții în acest ținut nu sunt și că înțre cei cu pregătire egală dintre concurenți se vor preferi aceia, cari sunt și cântăreți buni, spre care scop concurenții au a se prezenta înainte de alegere la biserica din aceste comune.

Deeș, 27 Iunie, 1902.

Oficiul protopresbiterat al tractului gr. or. Deeș în conțelegere cu comitetele parochiale.

Teodor Hermann
protopresbiter.

Nr. 156 pp.

[103] 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului vacant de **paroch** din parochia de clasa a III-a **Selișca** și filia **Căscău** prin această se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în c. B. pentru întregirea dotațiunii de la stat. Întregirea de la stat este 760 eventual 1560 cor.

Concurenții în acest ținut nu prea sunt; deci sunt rugați candidații de preoție din alte ținuturi a concura la postul în cestiune. Se mai constată și împrejurarea, că aceste comune sunt situate la șes, aproape de calea ferată.

Doritorii a ocupa acest post au a-și subșterne petițiunile concursuale, instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiterat în termenul deschis și a se prezenta în fața locului spre a se face cunoscuți credincioșilor.

Deeș, 20 Iunie, 1902.

Oficiul protopresbiterat al tractului gr. or. Deeș în conțelegere cu comitetul parochial concernent

Teodor Hermann
protopresb.

Nr. 315/1902

[96] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor **învățătoresci** în comunele mai jos numite din protopresbiteratul Albei-Iulii, se publică concurs, cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Acmariu**, cu salariu de 600 cor., din repartitiune, cuartir și lemne.
2. **Cetea**, cu salariu de 600 cor., din repartitiune, cuartir în natură și lemne; fiind preferit candidatul, care posedă cunoștințe musicale și căruia pentru înființarea de cor i-se promite remunerațiune deosebită.
3. **Bucerdea-Vinosa**, cu salariu de 600 cor., cuartir în natură și lemne.
4. **Măgina**, cu salariu de 600 cor. din cassa bisericești în rate anticipative, cuartir și lemne.

5. **Gârbova-de-sus**, cu salariu de 600 cor., cuartir și lemne.

6. **Orda-de-jos**, cu salariu de 600 cor., — de la stat 400 cor., din repartitiune 200 cor., — cuartir și lemne; fiind preferit candidatul, care posedă cunoștințe musicale și căruia, pentru înființarea de cor i-se promite remunerațiune deosebită.

7. **Metes**, cu salariu de 600 cor. din repartitiune, cuartir în natură și lemne.

8. **Ampoita**, cu salariu de 600 cor., cuartir și lemne.

9. **Totoiu**, cu salariu de 600 cor., dintră cari 200 cor. din lada comună, restul de la popor, cuartir în natură, folosirea grădinei școlare de 400 □ stângini și lemne.

10. **Păclișa**, cu salariu de 600 cor., cuartir în natură și lemne.

Quincenalele legale se vor computa la toate aceste posturi, numai de la instituirea definitivă și serviciul neîntrerupt de 5 ani în respectiva comună.

Cei cari vor ocupa posturile sus însemnate sunt datorii a conduce în Dumineci și sâmbători elevii la biserica și a cânta la liturgie.

Concurenții își vor înainta în termenul indicat cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterat,

având a se prezenta în vre-o Duminecă ori sâmbătă în biserica, spre a-și arăta dexteritatea în cântări și a se face cunoscuți poporului.

Oficiul protopresbiterat rom. gr. or. în conțelegere cu comitetele parochiale.

Alba-Iulia, 25 Iunie 1902.

Ioan Teculescu
protopresbiter.

Nr. 180/1902

[101] 2—3

Publicare de licitațiune.

Pentru facerea **iconostasului** (frunțariului) de la biserica gr. or. din **Tilișca** amăsurat planului și preliminarului de spese aprobat de Venerabilul Consistoriu archidieceșan prin ordinul din 14/27 Iunie a. c. Nr. 6128 B. cu suma de **3705 cor. 40 fl.** și adică pentru lucrul de lemn 885 cor. 40 fl., pentru pictură 1520 cor., ear' pentru marmorul frunțariului și auritul părcanelor în suprafață de circa 6'4064 □ m. 1300 cor. se escrie prin această **concurs**.

Planul și preliminarul de spese se pot lua în privire la subsemnatul oficiu protopresbiterat.

Oferte se pot face pentru întreg iconostasul sau și numai pentru lucrul de lemn, de pictură și marmorit-aurit în special, având oferții pentru pictură și marmorit-aurit a înainta de-odată cu ofertul și probe.

Oferte provădute cu vadiu de 5% de la suma preliminară au a se înainta la subsemnatul oficiu protopresbiterat până în 22 Iulie (4 August) a. c. la 12 ore m.

Comitetul parochial își rezervă dreptul a alege liber înțre oferții, eventual a escrie licitațiune nouă.

Seliște, 2 Iulie 1902.

Oficiul protopresbiterat gr. or. Seliște în conțelegere cu comitetul și oficiul parochial din Tilișca.

Dr. Ioan Stroia
protopresbiter.

Nr. 611/1902.

[95] 3—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor de **învățători** mai jos însemnate se escrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare:

1. **Balomir**, la postul al doilea, cu salariu anual de 600 cor., plătibili în rate lunare anticipative, parte din cassa bisericești, parte din repartitiune, relut de cuartir 20 cor. și un stângin de lemne.

Cei-ce vor pute dovedi că vor pute înființa și un cor, vor fi preferiți.

2. **Mermezeu-Văleni**, cu salariu de 600 cor., cuartir în edificiul școlii și lemne de foc, salariul din repartitiune.

3. **Homorod-Suseni**, la școala comună cu Homorod-Joseni cu salariu de 600 cor. din repartitiune, cuartir în edificiul școlii și lemne de foc.

La toate acestea posturi se vor computa cuincenalele legale numai după instituirea definitivă și serviciul de 5 ani neîntrerupt în respectiva comună.

Cei aleși sunt datorii a merge Dumineca și în sâmbători cu copiii la biserica și a cânta la liturgie.

Concurenții au să-și subșternă în termenul indicat cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterat și au a se prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbătă poporului în biserica spre a-și arăta dexteritatea în cântări.

Oficiul protopresbiterat gr. or. în conțelegere cu comitetele parochiale.

Orăștie, 28 Iunie 1902.

Vasile Domșa
protopresbiter.

Nr. 293/1902.

[81] 3—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor **învățătoresci** vacante în comunele mai jos însemnate în protopresbiteratul Abrudului, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Bucium-Cerbu**. 2. **Bucium-Isbita**.
3. **Buninginea**. 4. **Cărpiniș**. 5. **Ciurulăsa**.
6. **Roșia cu Corna**, — salariu anual 600 cor. din repartitiune, cuartir și lemne de foc.
7. **Bucium-Sat**, salariu anual 600 cor. solvit în rate lunare anticipative din cassa bisericești, cuartir, lemne de foc și grădină.

Alesul învățătoriu va fi obligat a ține 9 luni de zile școala.

8. **Petrângeni cu Valea-Bulzului**, salariu 600 cor. și adică 291 cor. interesele după obligațiunea de stat, ear' restul din fondul școlar, cuartir, grădină și lemne de foc.

9. **Trîmpoele**, salariu 600 cor. din repartitiune și lemne de foc.

10. **Zlatna**, salariu 800 cor. din repartitiune și cuartir.

Cei-ce voesc a reflecta la posturile acestea au a se prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbătă în comune spre a-și arăta dexteritatea în cântări și a se face cunoscuți poporului.

tatea în cântări și tipic, pentru-că aleși vor fi datorii a cânta Dumineca și în sâmbători la strănă, eventual a forma cor bisericesc cu copii de școlă.

De la concurenții la postul de sub Nr. 10 se mai cere să aibă afară de celelalte pregătiri cel puțin 4 clase gimnasiale și esamenul de calificatiune cu forțe bine.

Concurenții își vor subșterne cererile instruite conform legilor în vigoare, în termenul arătat, subsemnatului oficiu protopresbiterat.

Oficiul protopresbiterat Abrud în conțelegere cu comitetele parochiale.

Abrud, 20 Iunie 1902.

Petru Popoviciu
protopresbiter.

[91] 2—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor de **învățători** la școlile din comunele mai jos însemnate se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Berivoli-mici**, salariu anual 600 cor., cuartir liber și lemne de foc.

2. **Comana-inferioară**, salariu anual 600 cor., cuartir liber și lemne de foc.

3. **Cuciulata**, salariu anual 600 cor., cuartir liber și lemne de foc.

4. **Dridif**, salariu anual 600 cor., cuartir liber și lemne de foc.

5. **Herseni**, salariu anual 600 cor., cuartir liber și lemne de foc.

6. **Ludișor**, salariu anual 600 cor., cuartir liber și lemne de foc.

7. **Luța**, salariu anual 600 cor., cuartir și lemne de foc.

8. **Păren**, salariu anual 600 cor., cuartir și lemne de foc.

9. **Sâmbăta-superioară-răsăritenă**, salariu anual 600 cor., cuartir liber și lemne de foc.

10. **Sercăița**, două posturi, salariu anual câte 600 cor., cuartir liber și lemne de foc.

11. **Veneția-superioară**, salariu anual 600 cor., cuartir liber și lemne de foc.

Concurenții au să-și așternă cererile instruite conform normelor în vigoare în termenul amintit subsemnatului oficiu protopresbiterat.

În conțelegere cu comitetele parochiale. Făgăraș, 17 Iunie 1902.

Oficiul protopresbiterat al Făgărașului.

Iuliu Dan
protopop.

Nr. 464/902.

[93] 2—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor **învățătoresci** vacante în comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Mediașului, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Agărbiciu**, cu salariu de 600 cor., solviți din repartitiune în suma de 300 cor., ear' pentru restul de 300 s'a cerut întregirea de la stat, cuartir în edificiul școlii și lemne.

2. **Bertan**, cu salariu de 600 cor. solviți în rate lunare anticipative, din cassa comună în sumă de 800 cor., din cassa bisericești în sumă de 100 cor., ear' restul de 200 cor. din repartitiune, cuartir în edificiul școlii.

3. **Blășel**, cu salariu de 600 cor. solviți în sumă de 200 cor. din cassa bisericești, ca ajutoriu de la Preavenieratul Consistoriu archidieceșan, ear' restul de 400 cor. din repartitiune, cuartir în edificiul școlii.

4. **Frăua**, cu salariu de 600 cor. solviți în sumă de 200 cor. de la stat, ear' restul de 400 cor. din repartitiune, cuartir în edificiul școlii.

5. **Șaroș**, cu salariu de 600 cor. solviți în sumă de 518 cor. din repartitiune, ear' restul de 82 cor. din cassa comună, cuartir în edificiul școlii.

Concurenții au să-și așternă cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterat în termenul indicat și a se prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbătă în biserica spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic, pentru-că cei-ce vor fi aleși sau instituți sunt datorii a cânta Dumineca și în sâmbători cu copiii la liturgie. Mediaș, 1 Iulie 1902.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Mediașului.

Romul Mircea
protopresbiter.

La Librăria Tipografiei Archidieceșane se află de vânzare:

Poesii Postume, de **M. Eminescu**

Prețul: „ 1 C.

trimise cu posta pentru fiecare exemplar 10 bani mai mult.